

REDAKTÖR

JAN BERGSTEN
0920-263 056
E-post: kulturen@nsd.se

Dansskor utan innehåll.
Foto: Nina Varumo/ TT

Kulturskugga över Norrbotten

Ryktet går att landstinget inte längre vill vara med om den stora danssatsningen med ett Dansens hus. Då blir det inget Dansens hus.

Och inte blir det någon ombyggnad och utbyggnad av Norrbottens museum, bara en utställning om hur det skulle kunna bli.

Norrbotten får fortsätta att vänta på sitt första konstmuseum och när det väl byggs blir det i Kiruna.

Och så kom häromdagen Riksteaterns årsredovisning för 2014. Där står att läsa att publiken i Norrbotten minskade med över 20 procent, en fortsatt minskning från 2012.

Norrbotten kulturtanter, ni måste säga ifrån och rädda Norrbotten.

Kulturfarbror'n

KULTUR

Humlan – insekternas gulliga kattunge

Den är fluffig, rund och hummar hemtrevligt. Humlan framkallar varmare känslor än de flesta insekter. I Storbritannien blev biologen Dave Goulsons bok "Galen i humlor" en oväntad bästsäljare.

Dave Goulson är fortfarande förvånad över att boken om humlor, utan så mycket som en bild, faktiskt blev en succé i hemlandet.

–En bok bara om humlor låter ganska trist. Jag var orolig för att ingen skulle köpa boken. Men när folk väl börjar läsa ser de att humlor är rätt coola, säger han och fortsätter:

–**Normalt blir** våra forskningsresultat kanske lästa av tio personer. Det handlar om viktiga saker som att våra humlor blir färre och vad det beror på – så jag vill ju engagera långt fler.

–På det sättet är mina populärvetenskapliga böcker mer givande än min forskning, jag känner att det går att göra skillnad.

Det är några veckor sedan

vi började stöta på de stora, loja humledrottningarna som sakta kryper fram ur sina vinterbon, ett säkert vårtecken.

På Djurgården i Stockholm flyger både en och tre ludna, lite klumpiga humlor förbi Dave Goulson. Här i Sverige har vi omkring 40 olika humlearter, jämfört med Storbritanniens 26, berättar han, uppenbart förtjust över namnet på en av arterna i våra fjälltrakter: *Bombus polaris*.

–Namnet säger allt.

Dave Goulsons första kärlek var fjärilar, vilka han också skrev sin avhandling om, men han säger att han snart insåg att humlorna var både smartare och viktigare.

–Jag hade noterat att när

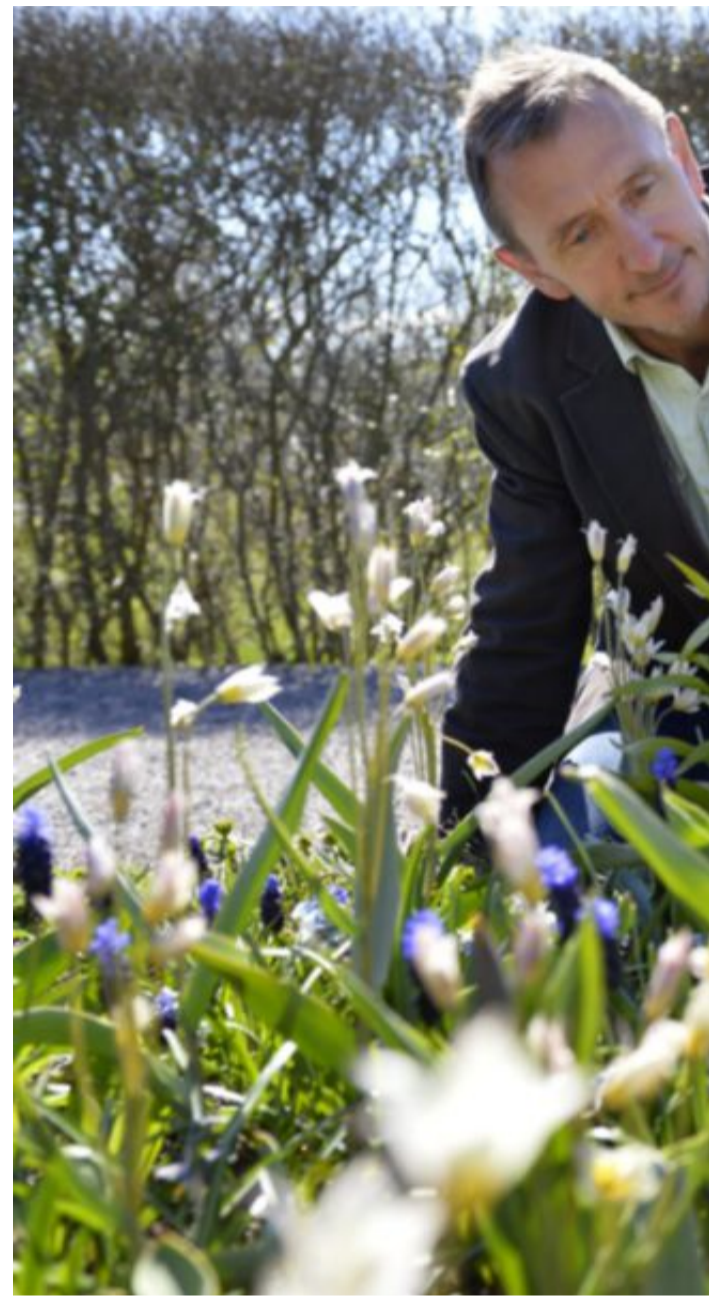
humlorna flög från blomma till blomma landade de bara på vissa blommor. Det blev min första forskning om humlor.

–**Vi kom fram till** att deras fötter stinker. När de har landat på en blomma och sugit upp nektar så kan nästa humla känna det på lukten, och vet alltså att det inte är någon idé att landa. Det var 20 år sedan och jag har varit fast sedan dess.

För bara några dagar sedan konstaterade svenska forskare att nya bekämpningsmedel kan slå ut vissa humlor och bin. Hur skulle vi klara oss utan humlor?

–**Världen** skulle inte gå under, men det vore mycket illa. När humlorna blir färre blir skördarna sämre, samtidigt som vi människor blir fler. Allt som gör vår mat mer njutbar kräver pollinering: hallon, tomater, jordgubbar, blåbär... Vi skulle få nöja oss med ris, bröd, gröt och inte så mycket mer, mat från vindpollinerade växter.

I din bok finns det kända citatet om humlans

HUMLEFORSKAREN. "Jag var orolig för att ingen skulle köpa boken."

flygkunskaper med, att humlan rent aerodynamiskt inte borde kunna flyga, men eftersom den inte vet det så flyger den ändå. Varför fascinerar vi av humlan?

–**Ja, det är ju inte** sant, även om jag inte tror att en fysiker har räknat på det. Många tycker att insekter kan vara läskiga, men humlan har många attribut gemensamt med typiskt gulliga djur. Det engelska ordet *bumble* betyder klumpig och det där långsamma surrandet och

fufliga flygandet är svårt att inte falla för.

Blir det fler böcker om humlor i framtiden?

–Ja, jag har skrivit om den äng jag försöker skapa vid mitt sommarhus i Frankrike, och det handlar inte minst om humlorna jag vill locka dit. Just nu skriver jag på ytterligare en bok, ett slags reseskildring. Varje kapitel handlar om en humleart, men lika mycket om mina strapatser för att få syn på den. (TT)

Elin Viksten

Passionsdrama som får oss att

Pia Andersson som Sylvi och Lina Ekblad som Alma.

Foto: Ilkka Saastamoinen

De står lutade mot väggen, Sylvi och Viktor. Utan att se på varann eller säga ett ord, vet de vad de känner. Vi känner nog alla vad de vill, men inte får. En känslomässig bergochdalbana, känslan av att vakna upp ur en mardröm och inse att allt var en dröm – men ändå inte riktigt.

Närmare än så går det knappt att beskriva upplevelsen av passionsdramat Sylvi.

Sylvi är bara ett barn, så oskyldig och ändå så full av begär. Hon är en av dem som inte förmår att tygla sina känslor. Hennes glädje porlar klarare

TEATER

Sylvi

Manus: Minna Canth

Regi och scenografi: Mikko Roiha

Skådespelare: Pia Andersson, Lasse Fageström, Matti Raita, Lena Ekblad och Meri Koskinen

Kostym: Taina Sivonen

Musik och ljuddesign: Matti Raita

Riksteatern

Nåidens sal, Kiruna

Ondsdagen den 29 april

och renare än hennes insnärjde förmyndare och tillika make Axels. Nu behöver han henne mer än

hon behöver honom. Vad är det mellan dem? Det är i alla fall inte kärlek.

Svaret är enkelt. Det uppenbaras av Sylvis gamla barndomsvän Viktor. Viktor borde aldrig ha visat sig igen. Han är som Sylvi, han har nära till sina känslor. Det finns ingenting mellan Sylvi och Viktor, absolut ingenting. De är ett.

Skådespeleriet är av den klass där rollen blir ett med aktören. Sylvi är så oändligt oskuldsfullt vacker där hon står, vitklädd som en ängel och sakta tar in den äkta känslan av kärlek. Underläp-